

2

1

7

1470

LAKATOS PÉTER
KISZ
ALAPSZERVEZET

070
#70

E L Ő S Z Ő

Kedves Olvasók!

Ismét megjelenik, már csak azért is megjelenik az újság. Ez a lap arra hivatott, hogy feltárjon, megmutasson ezernyi problémát, megoldást találjon mindannyiunk közös problémájára, általa többek legyünk, összeforrottabb legyen demokráciánk. Ha azonban a széles rétegek nem segítenek, nem fordulnak érdeklődéssel e felé, akkor hiába minden.

Ezért ismételten kérem Önt. Magát, Téged, Titeket, Pista bácsit, Mari nénit, hogy kérdéseit, ötleteit, gondolatait juttassa el hozzánk. A R A D A R ládába kérjük ezeket bedobni, de szóban is közölhető.

Egy témakörrel bővül lapunk. A szocialista brigádok vetélkedőjére kíván felkészülni, segítséget nyújtani.

Kérésekre különböző szakembereket kérünk fel cikkek, tájékoztatók írására.

Szerkesztőség

HELYTORTÉNET 4/16/8

Gondolatok és tények szövetkezetünk munkavédelméről

Nem tudom, hogy reggel, mikor becsukjuk magunk mögött otthon az ajtót, munkába jövet eszünkbe jut-e rettegve; de jó is volna így egészségesen este felé is hazajönni a munkából. Nem így indul el jórészünk, nincs ilyen szorongó érzés senkiben, nem is kell hogy legyen, és ez t ermészetes is. Hiszen a közúton van kresz, amit kötelesek vagyunk betartani, elsőfokon a saját, de nem utolsó sorban embertársaink testi épségének érdekében, mert ha nem, hát ott az URH, a radar, vagy épp a rendőr személyesen, és "rá tud beszélni" egyre és másra is.

Szövetkezetünkben nincs rendőr, aki a munkavédelmi szabályok betartására "agiláljon", mert az üzem, az már egy jóval bensőségesebb emberi kapcsolatot tételez fel az üzem dolgozóiról. Ezen belül egy-egy munkaterület kollektívájának, és ezen kollektívák vezetői, akik viszont az adott területen a munka-rend-őrei. Kinevezésükből eredően a munkakörük egy fő kötelessége a beosztottaik testi épségének minden körülmények közti megóvása, s a balesetek megelőzésében következetesen eljárni.

Sajnos azonban a tények mást bizonyítanak. Először azt, hogy nem vigyázunk magunkra, nem használjuk a meglévő védőfelszereléseket (szemüveg, csipesz, kesztyű, stb.). Másodsor az idősebb, tapasztaltabb dolgozóknak is kollegálisabban és többször figyelmeztetni kellene erre a még gondatlanabb fiatal munkatársakat, hogy az ujjunkra, a szemünkre holnap is szükség lesz. Harmadszor a munkaterületek vezetői, csoportvezetők, üzemvezetők ne csak "szóltam neki, hogy ezt vagy azt használja munka közben"-nel intézzék el a feladatukat, hanem éljenek jogaikkal, és ha a felszólításra nem használja a dolgozó a csipeszt, a szemüveget stb., állítsa le a gépét és tiltsa el azonnal a munkából. De ha így jártunk volna el az elmúlt években, valamennyien lényegesen kevesebb sérüléstől, sok fájdalmas naptól is megmenthettük volna munkatársainkat. Azonban ehhez az emberek egymással való jobb viszonya szükséges, s ime egy kis összehasonlítás 1976-1977. évben:

1976. évben balesetből kiesett napok száma: 434 munkanap,	
	26 baleset
az egy bekövetkezett balesetből eredően munkanap átlagai	16,6 nap

műhelyek állása:

váz műhely	10 baleset
asztalos műhely	4 baleset
prés műhely	4 baleset
TMK	3 baleset

Ha csak úgy vizsgáljuk, hogy ez 2 dolgozónak egy-egy évi teljes munkaidő kiesése, egy-egy dolgozó kb. 140 ezer Ft termelési értéket állít elő, közel 300.000 Ft termelés-kiesést jelent, azt hiszem ez a hatalmas szám önmagáért beszél. De ez csak szövetkezeti oldal, ugyanígy bontható ez a kiesés üzemrészre, ami a tervszerültséghez vezet, hóvégi hajrák, stb., s nem utolsó sorban a dolgozónak fizikai fájdalman túl anyagi fájdalmat is jelent.

1977. évi balesetből kiesett munkanapok száma: 187 nap
12 baleset.

az egy bekövetkezett balesetből eredően kiesett munkanap átlaga: 8,5 nap

műhelyek állása:

forgácsoló műhely	3 baleset
kőműves	3 baleset
zár műhely	2 baleset
váz műhely	2 baleset
asztalos műhely	2 baleset

Ha a két évet összevetjük, a javulás örvendetesen jó képet mutat, több mint a felére csökken a balesetekből kiesett munkanapok száma, pontosan 43 %-ra.

Ha azon leszünk, hogy e pozitívan indult eredményt tartani akarjuk, s még javítani a balesetek gyakoriságának arányán is - ami emberi kötelességünkön túl jónéhányunk munkaköri kötelessége is -, úgy ne csak akkor használjuk a védőeszközöket, ha a biztonsági megbízott a műhelyben tartózkodik, hiszen nem az ő testi épségét védjük vele, hanem a magunkét.

Ezért a jövőben is úgy, mint eddig, a szövetkezet vezetése biztosítani fogja minden dolgozója részére a biztonságos munkavégzés feltételeit, a szükséges védőeszközöket. Amihez ismételen az a kérés, hogy azokat mindig a rendeltetésnek megfelelően, és nem a szövetkezet vezetéseért kell használni, hanem saját magunk biztonsága érdekében. Bizunk abban, hogy ezt mindenki megérti és megfelelő súllyal a maga területén érvényesíti, használja, illetve alkalmaztatni fogja ezeket.

Mert a felső vezetés, a biztonsági megbízott, az SzB. munkavédelmi felügyelőjének egy-egy intézkedése csak akkor lesz hasznos, valamennyiünk számára, ha együttesen, valamennyiünk érdekében nem csak akarjuk a jót, de teszünk is érte valamit.

Medgyesegyháza, 1978. január 18.

Fodor Mihály

bizt. megb.

A szocialista brigádok közművelődési vetélkedője

1977/78.

A jó példa előbb vagy utóbb, de mindig követésre talál. Különösen érvényes ez a megállapítás Medgyesegyházán a szocialista brigádok közművelődési vetélkedőinek módszereire. Talán nem szükséges részletezni az eredményeket, amelyeket a község brigádtagjai értek a helyi s a megyei vetélkedőkön az eddig bevált módszerek segítségével.

A résztvevők, s azok a közművelődési szakemberek és aktívák, akik a művelődés folyamatában részt vettek, pontosan ismerik e tevékenység minden láncszemét.

Szükséges azonban szólni a hiányosságokról, mégpedig azért, hogy kiküszöbölhessük azokat.

Felmerült a kérdés: hogyan lehetne még hatékonyabbá tenni a szocialista brigádok művelődését?

A válasz: egy új módszer, remek lehetőség kínálkozik a helyi közművelődési intézmények s a Vas KTSZ munkakapcsolata között.

A KTSZ KISZ-alapszervezetének Híradója fórumot biztosít a mozgalmal kapcsolatban felmerülő problémák megoldására.

A helyi közművelődési szakemberek élnek a lehetőséggel, és így segítséget nyújtanak a felkészüléshez - előadásokon túl - oly módon, hogy a folyamatos művelődési szakaszban rendszeresen ismertető cikkeket írnak e kiadványba irodalomról, filmről, politikáról, színházról és képzőművészetről.

A brigádtagok pedig kérdéseikkel, észrevételeikkel járulnak hozzá az eredmények méréséhez.

Közös célunk, a hasznos munka és a szórakozva tanulás reményével indítjuk útjára a cikksorozatot.

Bánki Rozália
könyvtáros

I R O D A L O M

ADY ENDRE: Mihályi Rozália csókja

Nagy magyar költőnk csöndes hangú, lírai novellája nem véletlenül került az ajánlott olvasmányok közé. Vegyük alapul életművének legjellegzetesebb vonását - s e szóból már értjük is mit takar ez a szubjektív érzésektől indított mondanivaló. Ez a szó: szimbolizmus. A szó értelmének ismerete Adyt kutatva elengedhetetlen. Ady jelképrendszerében a Mihályi Rozália csókja a költő élettragédiájának jelképe.

A novellában a fájdalom, szenvedés és a kín szimbóluma egy lány, Mihályi Rozália.

Cselekmény nincs; egy vallomásból tudjuk meg a költő szomorú tapasztalatát egy szerelemről: a végzetes szerelemről. "Az emberi csók egyszerű üzenetváltás, s az ember néha nagyon szomorú üzeneteket kap" - ebben a mondatban foglalja össze a költő a történet tanulságát, a mondanivalót, s ezzel jelzi azt, ami az erősen szubjektív novellát magasra emeli az egyszerűből az általánosba.

Az emberek tehát a csókjaikkal üzennek egymásnak, ismeretlenül, rettentő üzeneteket. Kun Marcella mérgezett csókján át egy ismeretlen senki közvetítésével Mihályi Rozália üzent a költőnek, a vörös hajú, fekete szemű kóristalány, aki ott fekszik a vidéki temetőben. Sirjára nagyon szép koszorút vitt ragyogó délelőttön az, akit a csók-üzenet tönkretett, s Mihályi Rozáliából megcsinálta az élet és a csók múzsáját. S a színésznő alakja megnő, félelmetes jelképpé válik általa.

A mű összefoglalja a költő egész életét: mert nem egy mindennapi lueszfertőzés (luesz - vérbaj) története van itt elmondva, hanem ennél sokkal, de sokkal tragikusabb valami: Ady boldogságra való képtelensége, a költő lényegének és költészetének gyökere.

A novella értéke csak a nagy Ady-versekkel azonos mértékkel mérhető. Itt jutott el olyan novellái magaslatoikra, amelyet soha többé nem ért el csak verseiben.

I R O D A L O M

HUNYADY SÁNDOR: Bakaruhában

"A társadalmi fejlődés nagy hullámverésében meg tudja látni az emberi kisvilág apró drámáit, egy-egy pillanatban sűrítve felismerni az emberi viszonylatok erkölcsi konfliktusait, s úgy tud szólni róluk, hogy szavának utánozhatatlan természetességével, jóízű bájával néha meredélyek felé vezeti gyanútlan olvasóját" - írja Hunyadyról Bóka László.

És valóban: nehéz eldönteni, ki mellé állunk, milyen értékeket ismerünk fel Hunyady műveiben.

A Bakaruhában c. novella kerek történet: a kolozsvári cselédkorzón vasárnap a komiszba öltözött újságíró megismerkedik a kis szolgálólánnyal. A sétából találkozás lesz, majd szerelmi viszony. A fiú a konyha táján vendégeskedik a lánynál, mint baka, de egyszer a ház gazdája hívja meg vacsorára, "ezúttal": mint újságírót. S a kis cseléd lány ott találja szerelmét az urak asztalánál. A szerelmes leány mély és őszinte érzéseit tehát könnyelműen megcsúfolták.

S éppen ebben emelkedik az egyszerű parasztlány az újságíró fölé. Szébb leányalakot Hunyady nem írt. Jakab Vilma bátor ember, határozott egyénisége, naiv bája, ösztönös intelligenciája nem engedi szemet húyni a történetek fölött. Végzetesen megsértették. Mégpedig emberi mivoltában. Aki egyetlen megvető pillantással, egyetlen felszólító mondattal - "Engedjen engem a fiatalúr!" - zár le talán egy életre szóló szépséget, azt gyógyíthatatlanul ütötték meg. S már hiába a fiú feltámadó lelkiismeretfurdalása.

Vilma nem tudatos megtévesztés, hanem az érzelmek fajokülönbségének és méginkább az áthatolhatatlan társadalmi különbségek áldozata.

A Bakaruhában több, mint hibátlan novella. Ez a mű a tartalom és a forma tökéletes diadala, s mint ilyen, zavartalanul gyönyörködtet.

MIT OLVASSUNK ADYTÓL ÉS ADYRÓL?

1. Ady Endre
Életem nyitott könyve. Fellapozta: Kovalovszky Miklós
Bp. 1977. Gondolat.
2. Ady Endre
Összes versei. Bp. 1977. Szépirodalmi Kiadó.
3. Ady Endre
publicisztikai írásai I-III. köt. Bp. 1977. Szépirodalmi Kiadó.
4. Hatvany Lajos
Ady. Bp. 1977. Szépirodalmi Kiadó
5. Király István
Ady Endre. I-II. köt. Bp. 1972. Magvető.
6. Vezér Erzsébet
Ady Endre. Bp. 1977. Gondolat.

MIT OLVASSUNK HUNYADYTÓL ÉS HUNYADYRÓL?

1. Hunyadi Sándor
A vöröslámpás ház. Elbeszélésgyűjtemény. Bp. 1958.
2. Hunyady Sándor
Olasz vendéglő. Elbeszélésgyűjtemény. Bp. 1956.
3. Hunyady Sándor
Nyári zápor. Dráma. Bp. 1941.
4. Nagy Lajos
Az ötpengős lány. Bp. 1935.
5. Boka László
Hunyady Sándor. (Bevezetés a Havasi legelőn c. novella-
gyűjteményhez.) Bp. 1952.
6. Illés Endre
Krétarajzok. Bp. 1957.